

Interessenter

Telefonnummer til saksbehandler

Andreas Vikan Røsæg, 77642117

Kvote for lisensfelling av jerv 20.8.2025–15.2.2026

Roviltnemnda for region 8 hadde møte den 6.5.2025. På møtet ble det i sak 30/25 fattet slikt

- Vedtak -

Som innstilt.

- Innstilling til vedtak -

For region 8 og samarbeidsområdet med Nordland settes kvote for lisensfelling jerv i perioden 20.8.2025–15.2.2026 til:

34 jerv, hvorav inntil 19 tisper. Av kvoten kan inntil 13, hvorav inntil 7 tisper felles i jerveprioriterte områder (A-områder).

For Finnmark settes kvoten til 22 jerv, hvorav inntil 12 tisper. Av kvoten kan inntil 7 felles i A-området, hvorav inntil 3 tisper.

For Troms og samarbeidsområdet med Nordland settes kvoten til 12 jerv, hvorav inntil 7 tisper. Av kvoten kan inntil 6 felles i A-området, hvorav inntil 4 tisper.

Familiegrupper av jerv, (tispe med valper) unntas fra lisensfelling i perioden fra og med 20. august til og med 9. september.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 10, samt §§ 1, 3, 4 og 7.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet inne tre uker jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, jf. forvaltningsloven § 32

Lagt frem på møtet 6.5.2025

Per 6.5.2025 er det registrert to ynglinger i Finnmark og to ynglinger i Troms. SNO orienterte om vanskelige registreringsforhold så langt denne sesongen.

Saksfremstilling

Lisensfelling er skademotivert felling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av jervebestanden, slik at bestandsmålet for jerv nås med minst mulig skade for bufe- og tamreinnæringen.

Bestandsmålet i Troms og Finnmark er ti ynglinger. Rovviltnemnda har jf. rovviltforskriften § 10 myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv når gjennomsnittet av dokumenterte ynglinger de tre siste år er over bestandsmålet. Lisensfellingsperioden for jerv er fra 20. august til 15. februar.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har internasjonalt forpliktet seg til å ta vare på jerv gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder. Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge, er i vesentlig grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen. Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr.169 om urfolks rettigheter nevnes. Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn. Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. Rovviltforliket av 2004 hadde sitt fundament i stortingsmelding nr. 15 (2003–2004), *Rovvilt i norsk natur*, og Stortingets behandling av denne gjennom innstilling S. nr. 174. Føringerne i disse to dokumentene er fulgt opp i rovviltforskriften som igjen er hjemlet i naturmangfoldloven og i viltloven. Naturmangfoldloven – som er Norges første lov om vern og bærekraftig bruk av naturen, både i og utenfor vernede områder, er ett av en rekke tiltak som følger opp den globale konvensjonen om biologisk mangfold. Velferden til viktige byttedyr for rovviltet, som tamrein og sau, er regulert gjennom lov av 19.6.2009 om dyrevelferd med tilhørende forskrifter. Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Det er et formalisert samarbeid med region 7. Rovviltnemndene i region 7 og 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- o kvote for jakt på gaupe,
- o kvote for lisensfelling av jerv,
- o kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

I grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda for region 8, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:

- o bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
- o fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
- o føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
- o tapssituasjonen for sau og rein i området

4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.

5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Statsforvalteren på Troms-sida. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Statsforvalteren på Troms-sida i nært samarbeid med Statsforvalteren i Nordland.

6. I de tilfeller der Miljødirektoratet har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at direktoratet fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt direktoratet.

7. Denne avtalen gjelder inntil en av nemndene sier den opp. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker det.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Samarbeidsavtalen med region 7 rører ikke ved bestandsmålene for de ulike regionene, heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene.

Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland. Når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for rovviltet i området, fastsatt bestandsmål for rovviltet i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Rovviltregistreringer i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, avgang belastes kvoten for region 8. I dette området er det nemlig i stor grad er de samme rovdyrene som bruker begge sider av grensa, og dermed framstår Rombaken-svenskegrensa mer naturlig som forvaltningsgrense enn fylkesgrensa.

Bærekraftig bruk

Tradisjonell kunnskap om tap og ulemper jerv forårsaker for beitenæringene står ikke i motsetning til empirisk kunnskap som bidrar til en kvantifisering av omfanget av tap og ulemper. Tross usikkerhet om eksakt omfang, er det ingen tvil om at jerv kan være til betydelig ulempe for beitenæringene med sau og rein, det er den vesentligste årsaken til å vurdere skadefellingskvote, og er derfor vektet tungt.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at jerven og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at jerven forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot naturgrunnlaget for samisk kultur jf. naturmangfoldloven § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Beitebruk i utmark gjennom tamreindrift og husdyrbeite representerer viktige økonomiske og kulturelle samfunnsinteresser. Samtidig opprettholder beitebruk et landskapsmessig mangfold av økosystemer med høy biodiversitet. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§

9), samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og 12 er omtalt i det videre.

Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Det er god kunnskap om jervebestanden i Skandinavia. Vi vil vise til: NINA rapport 2535 *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2024*, Rovdatas rapport av 15.5.2024 *Bestandstatus gaupe, jerv, ulv og bjørn fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt*, til NINA Rapport 2500 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2024* samt til *Bestandsovervåking av jerv 2023 – Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 3 2023*. Videre vil vi vise til NINA Rapport 1200 *Gaupe og jerv i reinbeiteland* samt til MINA fagrapport 89 *Estimates of wolverine, abundance, and population dynamics in Scandinavia, 2014–2023*. Og vi viser til Rovbase for siste oppdateringer om registreringer og avgang av jerv.

Overvåking av jerv

Jervebestanden i Norge blir overvåket ved å registrere hvor mange valpekull som blir født hvert år, og ved å analysere DNA fra jerv. Statens naturoppsyn kontrollerer fra mars og utover våren og sommeren hiplasser hvor det tidligere er registrert at jerv har født valper. Det blir også lagt ned en betydelig innsats i å lete etter hiplasser i nye områder.

DNA-analysene, som på landsbasis årlig gjøres fra mellom 1 200 og 1 500 prøver av jerveekskremer, gir grunnlag for sikrere estimater på bestandsstørrelsen, og de gir kunnskap om kjønnssammensetning, inn- og utvandring, overlevelse, reproduksjon og slektskapsforhold. Det blir også utført DNA-analyser av vevsprøver fra alle individene som er felt ved skadefelling eller lisensfelling. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er 39 årlige ynglinger. Av disse skal ti være i region 7 og ti i region 8. Av de ti i region 8 skal det være sju i Troms og tre i Finnmark. Bestandsmålet for jerv er fastsatt i forskrift om forvaltning av rovvilt.

Bestandens størrelse

De siste årene har den registrerte jervebestanden i region 8 ligget over bestandsmålet. Bestandsmålet er et eksakt mål som det skal tilstrebes å ligge på. Gjennomsnittlig antall registrerte ynglinger over årene 2022–2024 er 12,7. Det var 12 ynglinger i 2022, 15 i 2023 og 11 i 2024. I 2023 og 2024 ble det gjennomført henholdsvis tre og ett hiuttak i regionen, disse i Finnmark. Sekretariatet tar hiuttakene i betraktning, men holder i mente at grunnlaget for neste års bestand er mer enn de tispene som yngler et gitt år.

I NINA rapport 2535, *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2024* presenteres bestandsestimater for Norge og Sverige basert på en romlig fangst-gjenfangstmodell utviklet i RovQuantprosjektet. Her ble bestanden av jerv i Skandinavia estimert til å være mellom 1012 og 1072 individer i overvåkingssesongen 2024. Det er høy presisjon på beregningene, med relativt liten usikkerhet, som også gjelder på rovviltregionsnivå.

I region 8 ble det i 2024 funnet prøver fra 81 jerveindivider (midtpunkt) og bestandsberegningen for 2024 var 84 jerver i regionen og at det var 95 % sikkert at bestanden var mellom 78 og 91 jerver. Estimater er basert på romlig fangst- gjenfangst, av individer det er plukket skitprøver fra, altså ikke vevsprøver fra døde jerver, videre fungerer estimatet slik at jerver registrert nær grensen til naboland eller naboregion ikke teller like mye som jerver registret lengre fra grensen. Gjennomsnittlig ble hvert registrerte individ representert med 2,7 fungerende prøver i Troms og

med 4,6 fungerende prøver i Finnmark. Det må bemerkes at gjenfunnet ikke har en normalfordelingskurve, det blir funnet mange prøver av noen jerv og bare en prøve av andre.

Registreringssesongen 2025 har så vidt kommet i gang, per 23.4.2025 er det dokumentert én jerveyngling i Finnmark og to ynglinger er antatt i Troms.

Kjent avgang av jerv

Siden forrige lisensfellingsperiode for jerv startet 20.8.2024 har det i Finnmark vært en kjent avgang av 6 jerver, fire felt ved lisensfelling og to felt av Statens naturoppsyn. I Troms har også avgangen vært 6 jerver, alle felt ved lisensfelling. I Nordland har avgangen i denne perioden vært på 10 jerver, hvorav 2 i Narvik.

Genetisk variasjon

Analysen har vist at jerven i nord er genetisk forskjellig fra jerv lenger sør. Den genetiske variasjonen i Troms og Finnmark er relativt lav sammenlignet med mer jervetette områder i Sverige. Dette kan tyde på relativt lave bestander over tid her nord. I NINA rapport 498 fremgår det at det likevel er liten grunn til å bekymre seg over nivået av genetisk variasjon på sikt. Dette siden jerven i Finnmark og Nord-Finland hører til samme delbestand, og at immigranter fra Nord-Finland fra tid til annen potensielt vil kunne ta med seg nytt genetisk materiale fra den mer variable bestanden lenger sør i finsk Karelen.

Tap av sau og rein

I perioden 21.3.2024–20.3.2025 ble 73 undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, 11 av disse var sau. I perioden 21.3.2023–20.3.2024 ble 119 undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, to av disse var sau. Tilsvarende i perioden 21.3.2022–20.3.2023 ble 127 undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, 120 av disse var rein. Det har vært en nedgang i dokumenterte tap til jerv den siste perioden. Vi bemerker at det er svært vanskelig å finne kadaver tatt av jerv, og spesielt vanskelig er det i sommersesongen. I perioden angitt for 2022–2023 ble bare 7 av 120 rein funnet i perioden 1.6.2022–30.11.2022, fire av disse i november.

For reindriftsåret 2023/2024 ble 3 246 rein erstattet som drept av jerv i region 8. I 2024 ble det i regionen erstattet 285 sau og lam som drept av jerv.

Sekretariatet viser til brev fra KLD, datert 30. september 2024, Oppfølging av tiltakspakke om reindrift og energi – lisensfelling og kvotejakt, hvor det vises til hastetiltak nr. 4:

«I reinbeitedistrikter som er særlig utsatte og som har store tap til rovvilt bør det så langt det er mulig legges til rette for presise tapsforebyggende uttak av rovdyr gjennom kvotejakt/lisensfelling.»

Sekretariatet ser ikke at det å differensiere kvoter for lisensfelling mellom reinbeitedistrikter vil kunne bidra til mer presise tapsforebyggende uttak. Der det er jerv i region 8 er det også tamrein. I Finnmark har det historisk blitt felt få jerv på lisensfelling, tross en høy kvote. I Troms fylles kvoten enkelte år i A-området, og/eller at hunndyrkvoten fylles. Lisensfelling jerv er ikke et effektivt nok virkemiddel til å styre presise uttak på en finere skala enn mellom A- og B-områder.

Samarbeidsområdet mellom region 7 og region 8

I region 7 er det bestandsmål om 10 ynglinger av jerv. Det er et mål at jerveynglingene skal spres innenfor A-området for jerv, slik at byrden på beitenæringene fordeles. I Nordland har det de tre siste årene blitt registrert 11 ynglinger av jerv hvert år. I 2024 var det ikke dokumenterte ynglinger av jerv i samarbeidsområdet, men det ble dokumentert fem ynglinger lengre sør i Narvik kommune.

I samarbeidsområdet ble det i desember 2024 dokumentert to rein drept av jerv, og en avlivet rein ble dokumentert skadet av jerv. I desember 2023 ble en rein dokumentert drept av rein, samme i desember 2022 og i desember 2021, samt i januar 2021.

Vurdering av beslutningsgrunnlaget

Statsforvalteren har vurdert beslutningsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 som godt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere jervebestanden rundt nasjonale og regionale bestandsmål er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, hvor det nasjonale bestandsmålet for jerv opprettholdes på 39 årlige ynglinger, er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Sekretariatet legger til grunn at rovviltnemnda med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Konklusjon

I region 8 og samarbeidsområdet med Nordland er det mange jerver som bruker både A- og B-områder. Ved lisensfelling av jerv er det avgjørende at åteplassen er slik plassert at jerven kommer på denne. I Troms ser vi at flere åteplasser like innenfor A-området for jerv er effektive. Det er viktig for å begrense jervens utbredelse i B-områdene og for å kunne regulere jervebestanden på bestandsmålet at det er kvote for felling på disse strategisk viktige åteplassene. I Troms felles de fleste jerver i et belte i ytre A-område. Det felles få jerv langt inn i A-områdene, da det i det vesentlige er fjellområder der lisensfelling med åte og skjul/åtebu er mer krevende.

I Finnmark har det så langt vært få jerver som felles ved lisensfelling, men siste lisensfellingsperiode ble det felt fire jerv i Finnmark.

Da det per i dag er stor usikkerhet om antall ynglinger som vil bli registrert inneværende sesong, og at antall registrerte ynglinger var lavere i 2024 enn 2023, og at også antall dokumenterte tap til jerv gikk ned fra 2023 til 2024 anbefaler sekretariatet en noe mer restriktiv kvote enn foregående år. Samtidig ser vi til begrenset uttak av forrige kvote når vi anbefaler kvoten for tisper og kvote innenfor forvaltningsområdet for jerv.

Bestandsestimatet i 2024 var tilsvarende estimatet for 2023. En stor andel hunner ved DNA-funn og i

estimert bestand både i region 7 og 8 (Tabell 4, NINA rapport 2535) gir potensiale for vekst i bestanden.

Med mål om at det skal være 10 ynglinger av jerv i regionene 7 og 8 i 2026, innstiller sekretariatet på at kvote for lisensfelling av jerv settes til 34 jerv, hvorav inntil 19 tisper. Av kvoten kan inntil 13, hvorav inntil 7 tisper felles i jerveprioriterte områder (A-områder).

For Finnmark settes kvoten til 22 jerv, hvorav inntil 12 tisper. Av kvoten kan inntil 7 felles i A-området, hvorav inntil 3 tisper.

For Troms og samarbeidsområdet med Nordland settes kvoten til 12 jerv, hvorav inntil 7 tisper. Av kvoten kan inntil 6 felles i A-området, hvorav inntil 4 tisper.

For å motvirke negative virkninger på jervevalpenes overlevelse ved uttak av mordyr unntas familiegrupper av jerv, (tisper med valper) fra lisensfelling i perioden fra og med 20. august til og med 9. september.

Med hilsen

Marlene B. Bråthen
leder av rovviltnemnda for region 8

Dokumentet er elektronisk godkjent